

מגיד עתידות

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים כרך ז', עמ' 74-70
תרגום: אורי אורלב

- עמד לפני אדם בעל גבה ממוצע, עיניו היו שחרות, גדולות ומלגלות, חיוך לא נעים רחף על שפתי החרות שחשפו שנים שחרות מעטות.
- האם יש לי הכבוד לדבר עם... מגיד העתידות? – שאלתי.
  - כן. במה אוכל לעזור לך?
  - הייתי רוצה שתערוך תחזית לעתידי, אדוני, בקלפים, קריאת כף יד או בכל דרך שאתה נוהג לעשות זאת.
  - מצו, בבקשה, שכר טרחה של חמשה רובלים.
- נתתי לו מטבע.
- תודה רבה... אני נוהג בשיטות שונות לגמרי מהרגילות בנבוי עתידות... מה אתה רוצה לדעת?
  - הכל, כל מה שתוכל לספר לי... האם אצא לתהלה, לעשר? האם העולם יפיק ממני תועלת? האם תהיה לי הצלחה אצל נשים?
  - מצו... בבקשה להוציא מהפיסים – לאט לאט – את כל החפצים הנמצאים ברשותך ובבקשה להניח אותם על גבי השלחן... אה, לא יאבד לך דבר, אתה יכול להיות שקט לגמרי... מצו! כן, כן, מכל הפיסים... טוב מאוד. אין שום דבר יותר? ... טוב!... האם אתה מרשה לי לבדוק את האולר הזה?
  - בבקשה.
  - מצו... הרשה לי עכשו להתבונן בתכולת הארנק שלך? ... בבקשה, תוכל לעשות את בעצמך... כן, טוב... שני רובלי כסף, כששים קופיקות במטבעות קטנות, שלוש עשיריות נחשת ושני פרטיסי קרון נוסעים משמשים.
  - עכשו בבקשה לא לזעם: אין לי כל פונד לחטט בענייני הפרטיים, אבל בבקשה להראות לי, לפחות מרחוק, את הרשימות שלך. אני נשבע לך שלא אקרא אף לא מלה אחת... אתה לא כועס? זה משפר את המצב... כבר... במעטפה הזאת ישנו צלום? ... לא, לא, אין לי כל פונד להוציא.
- התמלאתי זעם.
- עכשו אתה יכול להכניס את הכל בחזרה. לעמת זאת בבקשה להתפשט... לא משהו מיחד: בבקשה להסיר רק את הבגדים העליונים ולחלץ את הנעלים.
  - האם זה כבר יהיה הסוף? – שאלתי מצמצם את הגבות.
  - אתה כועס, וזה בהחלט אינו מצדק... אם אתה הולך לרופא, שאמור לחרץ משפט על בריאותך, אדוני, אתה מתפשט מבלי להשמיע הנה, מרשה לו להקיש על גופך, להאזין והשד יודע מה עוד. ואתה יכול להודות שתפקידי הרבה יותר קשה... נו, אתה רוצה, שכנעתי אותך... עכשו בבקשה להתלבש ולתת לי את שתי הנדים... כבר... עכשו בבקשה לומר שלוש מלים.
  - איזה מלים?
  - קלשהן.
  - טוב, יהי כן: טפשות, סכלות והתרפסות.
  - כבודו אמר שבע מלים.

- אתה משעמם אותי.

- מצין. "אתה משעמם אותי". בדיוק שלוש מלים... הבדיקה הסתתמה.

בבקשה להכנס לחדר השני.

נכנסנו לחדר קטן. קירותיו היו מצפים בלב שחר, עמדו בו שתי פרוסאות ושולד של אדם שאחז לפיד בווער.

- בבקשה, שב אדוני והקשב.

והוא פתח בנבואותיו:

- העבר שלך היה מטפח למדי וחסר כל יחוד. היו לך שאיפות וחלומות אבל האכילו אותך ספריות וחיבו אותך ללמד את שמות ההרים בכל חמש היבשות של העולם. אחר כך פשהיית מאהב, הורו לך לכתב תרגומים מיונים. התקוממת, וכאשר הופיעו פרות סערות הנפש בצורת ציונים "נכשל", חשת האמלל שבין בני האדם תחת השמש.

כן, מה הלאה? הנעת לבסוף למסקנה הנדאית ש"אינדאל" האשה הטוהורה, הבלתי משגת, קים רק בחלומות וברומנים, אך בחיים, סלח לי אדוני, אמנם הן מושכות פחות, אך אין בעיה להשיגן והן מתהלכות ברחוב מרשלקובסקה לא פחות טוב מכל האנשים האחרים... ואז התחלת לחרף את העולם, ולא רק את העולם, אדוני, גם את עצמך קללת.

מה הלאה? התחלת לירוק, וזה היה מטפח מאוד מצדך, מפני שהיורק משתמש ברקו והרק הוא תוצר יקר מאוד של הגוף שלנו ואסור לבזבזו יותר מדי.

מה הלאה? כאשר חדלת לירק סביבך, נתקפת חרטה כפולה ומכפלת: על כל אלה שירקת עליהם, ועל עצמך שהיית היורק. הצטערת והתנשרת. וכך סחור סחור עד עצם היום הזה. פשאתה מתעורר בבקר, אין לך חשק לקום ואתה מדליק סיגריה, אחר כך אתה קם, אדוני, אוכל, מתהלך ו... ומתיסר. אתה יודע שזה מטפח, אך איך יודע אחרת... הבטלה מענה אותך, אך איך רוצה לעשות שום דבר. מובן שאתה... משורר. (הלואי שמשוררים היו טובעים עוד כשהיו בני שנתיים בבארות בלתי מגדרות או היו שוברים את מפרקתם באתרים של שפוצי קיץ בורשה).

לא תזכה לתהלה, לא לעושר ולא תביא שום תועלת. אדם שרוצה להתעשר לא מחזיק בארנקו חמישית מהמזמנים שלו, כאשר כל השאר מפזר בעשרת הכיסים של בגדיו; אדם המתעתד להפוך לעשיר לא משלם חמשה רובלים למגיד עתידות; אדם השואף לעושר אינו שואל אם העולם יפיק ממנו תועלת, אלא – האם תצמח לו תועלת מהעולם. אתה מבין?...

תהלה, כן – תהלה. מאין תגיע אליך? ללמד איך רוצה, לעבד, לדגור על ספרים, לשחות במעבדות איך יודע. אולי תכתב, אדוני, איזה ספרון, וידיך לכוסית אולי ישמע לכבודך "הידד!", אבל חמש שנים אחר מותך אפלו כלב לא יזכר אותך, הא, הא!

מה הלאה? כן – האם תביא תועלת? אנשים שמביאים תועלת לא יכולים להיות עצלים ו... רק לסבל. אתה מחזיק בפיס פרטיסי נסיעה ישנים, והאולר הזה, החפץ החיוני הזה לשמוש יום יום – קהה כל כך שלא יצלח לשום דבר. נו, ואתה מחזיק בפיס את האולר הזה, ו... מתסר. איך נותן אותו להשתנה לא בגלל החסכנות, אלא בגלל רשלנות מטפשת וחסרת מחשבה, המכתימה בכתם שחר כל צעד בחיך, כל מעשה, אפלו כל שמץ של רצון, כל שאיפה... כל דבר מחשב אצלך כדי לעשות רשם: נעלי לכה מהדרות וכתנת מלכלכת, צפרנים מטפחות וצנאר מזהם. אתה מבין, אדוני, מדוע בקשתי ממך להתפשט?

כאשר נכנסת הנה הצצת בשלד וחיכת בלעג. מדוע? האם משום שאתה לא פוחד מהמות? אם כן, מדוע לא ירית בראשך, אם איך פוחד מהמות ואתה סובל כל כך. לא, החיך הזה הזה מילעד לי, כדי שלא יעלה בדעתי שזה עושה עליך רשם; ויך רעה מהאוד כשהושטת לי אותה, אדוני. הו זה.

האם תזכה להצלחה אצל המין היפה? כמובו. אישיותך העמקה, כפיכול, תעשה רשם על אגזות רבות. והעמק הזה אינו עמק יותר מהים הסוער בתאטרונים פרובינציאליים, כאשר שלושה נערים מתהפכים מתחת לסדיו ומקבלים תשלום עבור כל סערה. כן, אדוני היקר. ככה זה.

אָבֶל נִמְשִׁיךְ הַלְאָה. תִּאֲרָתִי אֶת אִישׁוּיֹתֶיךָ, נִדְמָה לִי, בְּמִדְיָקָה, הַשְּׂבִתִּי עַל שְׂאֵלוֹתֶיךָ תְּשׁוּבוֹת מְפֹרָטוֹת. עֲכָשׁוּ אֲנִי צְרִיךְ לְהַגְדִּיר אֶת סוּג הָעֵסוּק שְׁלֶךְ.

אֲנִי טוֹעֵן לְלֹא הַסּוּס שֶׁאֲתָה עוֹסֵק בְּסִטְיָרָה : אִם בְּקֵתָב, אוֹ אִם בְּבִתֵּי הַקִּפָּה עַל כּוֹס קִפָּה – זֹאת לֹא אוֹכֵל לְקַבֵּעַ. מִלְבָּד זֹאת, אוֹלֵי אֲתָה עוֹבֵד בְּאִיזָה מִשְׁרָד בְּזָכוֹת פְּרוֹטֶקְצִיָּה שֶׁל אָבִיךָ, אוֹ שֶׁל דּוֹדְתֶךָ, אוֹלֵי אֲתָה נוֹתֵן שְׁעוּרִים פְּרִטְיִים, אוֹלֵי אֲתָה לוֹמֵד פִּילוֹסוֹפִיָּה בְּאִיזוֹ אוֹנִיבֶרְסִיטָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ – אֵינְנִי יוֹדֵעַ. אֲמַרְתָּ יָפָה מְאוֹד אֶת הַמְּלִים שְׁלֶךְ : "טִפְשׁוֹת, סְכָלוֹת וְהִתְרַפְּסוּת". הוּ! הוּ! אֵילוּ מְלִים גְּדוֹלוֹת. הֲכָה עַל חֶזֶק, אֲדוֹנִי. מָה? נַעֲשֶׂה לָךְ רַע עַל הַנְּשָׁמָה? מִדּוּעַ אֲתָה מִתְּפַרֵּץ? לֹא נָעִים, מָה? הָא, הָא, הָא!

אֲנִי מְסִים כְּבָר. קִרָּא פְּחוֹת, אֶל תִּשְׁתָּה קִפָּה שְׁחוֹר, אֶל תַּעֲשֶׂן סִיגְרִיוֹת, שְׂכַב לִישׁוֹן בְּשַׁעַה מְקַדְמָת וּשְׁפוּךְ עַל עֲצָמָךְ מִיַּם קָרִים ; אֶל תַּחַפֵּשׂ "אִידֵאָלִים" בְּרָחוּב הָאֲרֶשֶׁלְקוֹבְסָקָה, וְכֵן יִשְׁתַּנֶּה מִזְלָךְ לְטוֹבָה וְאוֹלֵי תִהְיֶה גַם בְּקֵתָב לֹא רַע.

מָה אֲתָה רוֹצֵה? עֵתוֹנָאוֹת – הוּ מְקַצוֹעַ נְהַדָּר, עֲצָמָי וְגַם מְכַנִּים... כֵּן, אֲדוֹנִי, וְרַק קִרָּא פְּחוֹת וְעֲשֶׂה יוֹתֵר. סְלִיחָה, עָלִי עוֹד לוֹמֵר מָה עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת : צַחֲצַח אֶת נַעֲלֶיךָ וְנִקֵּה אֶת בְּגָדֶיךָ, כִּבֵּד בְּעֲצָמָךְ אֶת חֶדְרֶךָ, מְלֹא לְבַד נִפְט בְּמִנְרָה שְׁלֶךְ, עֲשֶׂה כָּל מָה שֶׁאֲתָה יוֹדֵעַ... לָךְ לְשֵׁלוֹם, אֲנִי מְבָרֵךְ אוֹתְךָ בְּהַכְנָעָה... אוֹלֵי אֲתָה זְקוּק לְכוֹס סוּדָה?

בְּאִים אֵלֵי כָּל יוֹם כְּמָה גְּלָמִים כְּאֵלָה. אֲנִי מִגִּישׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם כּוֹס סוּדָה. הִנֵּה, הַיּוֹם כְּבָר הִתְחַלְתִּי אֶת הַסִּיפּוֹן הַשְּׁלִישִׁי... מִצְנוֹן. עֲכָשׁוּ לָךְ לָךְ, צֵא אֶל הָאֲוִיר הַצָּח, זֶה יַעֲשֶׂה לָךְ טוֹב, וּמִחַר כְּבָר תִּחְזֹר לְגִמְרֵי לַעֲצָמָךְ וְגַם תִּשְׁלַח אֵלַי שׁוֹב כְּמָה לְקוֹחוֹת...

אָבֶל, אָבֶל – אוֹלֵי אֲתָה יוֹדֵעַ עַל אִיזָה בֵּית קָטָן לְרַכִּישָׁה? חֶסֶכְתִּי סְכוּם קָטָן וְהִייתִי רוֹצֵה לְהַשְׁקִיעַ אוֹתוֹ בְּמִשְׁהוֹ טוֹב....

טְרַקְתִּי אֶת הַדְּלֵת וְשָׁמַעְתִּי מֵאַחוֹרַי אֶת צַחוּקוֹ הָרֵם שֶׁל מְגִיד הָעֵתִידוֹת הַרְמָאִי – וְהִחַלְתִּי לְהִתְנַקֵּס, וְהָרִי זֹאת אֲנִי עוֹשֶׂה.

